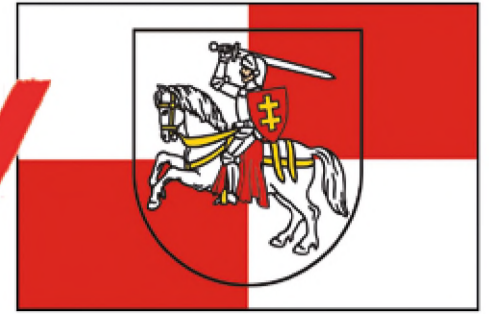

TYGODNIK WILEŃSZCZYŻNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Tylko 13 europejskich miast spełnia standardy jakości powietrza WHO **str. 2**
- Odznaczenie prezydenta RP dla Stanisławy Woronis, mieszkanki rejonu sołecznickiego **str. 4**
- Święto Niepodległości Polski na wileńskiej Rosie **str. 5**

Rota

- Dobry wybór dla USA i Polaków **str. 1**

- Odpust Matki Boskiej Ostrobramskiej w Wilnie **str. 1**

PRENUMERATA

2024

Do 19 listopada
trwa prenumerata
na grudzień
2024 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

XXX Wileńska Sztafeta Niepodległości zawitała do Gietrzwałdu

Objawienia były i są nadzieją dla Narodu Polskiego

Z okazji Narodowego Święta Niepodległości, obchodzonego corocznie 11 listopada dla upamiętnienia odzyskania po 123 latach zaborów niepodległości przez Polskę w 1918, po raz 30. odbywa się bieg młodzieży z Wileńszczyzny i harcerzy z Hufca Maryi Ostrobramskiej „Wilno” w ramach Wileńskiej Sztafety Niepodległości, którą tradycyjnie prowadzi ks. Dariusz Stańczyk.

W piątek, 8 listopada, sztafeta zawitała do słynnego z Objawień Matki Bożej Gietrzwałdu na

(Dokończenie na str. 5)

Kolejny cios wymierzony w szkolnictwo mniejszości narodowych na Litwie

Zmiany sprzeczne z prawem międzynarodowym

Przed końcem kadencji ministerstwo oświaty przygotowało projekt nowelizacji Ustawy o oświacie, który zakłada zwiększenie używania języka litewskiego w szkołach mniejszości narodowych. Z wielkim niepokojem zareagowali na to przedstawiciele polskiej społeczności, podkreślając, że szykowane zmiany przekreślają szkolnictwo w języku mniejszości narodowych. (Dokończenie na str. 6)

Sejm przyjął bezwartościową ustawę o mniejszościach narodowych

„Pusta jak wydmuszka”

W ubiegły czwartek litewski Sejm przyjął ustawę o mniejszościach narodowych. Dokument, na który przedstawiciele mniejszości narodowych na Litwie czekali od 14 lat, spotkał się z krytyką i rozczarowaniem ze strony polskiej społeczności, gdyż ustawa nie rozwiązuje zasadniczych problemów. (Dokończenie na str. 6)

Tylko 13 europejskich miast spełnia standardy jakości powietrza WHO

Chociaż jakość powietrza w Europie poprawiła się w ciągu ostatnich trzydziestu lat, zanieczyszczenie na wielu obszarach, zwłaszcza w miastach, przekracza bezpieczny poziom zalecany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO), informuje Europejska Agencja Środowiska (EAA). Specjaliści z Litwy podają, że w całym kraju, podobnie jak w wielu miastach Europy, stężenie najbardziej groźnego dla zdrowia drobnego pyłu zawieszonego 2,5 (KD 2,5), przekracza poziom ustalony w wytycznych WHO, a w 2024 r. jakość powietrza w kraju jest gorsza niż w 2023 roku.

Z danych analizy przeprowadzonej przez EAA w latach 2022 i 2023 wynika, że prawie wszyscy Europejczycy (96 proc.) mieszkający w miastach oddychają powietrzem, w którym stężenie KD 2,5 przekracza normę zalecaną przez WHO. Tylko w 13 europejskich miastach w 6 krajach średnie stężenie KD 2,5 było w normie.

Dwa szwedzkie miasta – Uppsala i Umeå – znajdują się na sporządzonej przez EAA liście miast o najniższym zanieczyszczeniu KD 2,5. Trzecim najmniej zanieczyszczonym miastem jest Faro w Portugalii, za nim plasuje się Reykjavik na Islandii oraz Oulu i Tampere (Tammerfors) w Finlandii. Za nimi

znajdują się Norröping w Szwecji, Funchal w Portugalii, Tallin i Narwa w Estonii, Sztokholm w Szwecji, Helsinki w Finlandii i Bergen w Norwegii.

Na drugim końcu skali znajduje się Slavonski Brod w Chorwacji, który charakteryzuje się najwyższym w Europie zanieczyszczeniem KD 2,5 wynoszącym 26,5 µg/m³. To ponad pięciokrotnie więcej niż rekomendacje WHO. Drugim najbardziej zanieczyszczonym miastem jest polskie miasto Nowy Sącz, a za nim znajduje się pięć miast włoskich: Cremona, Vicenza, Padwa, Wenecja i Piachen.

Na podst. ELTA

Rejon wileński: 5 osób zginęło w pożarach w tym roku

Na Litwie w ciągu dziesięciu miesięcy tego roku wybuchło 6548 pożarów, zginęło w nich 67 osób, w tym 2 dzieci, a 148 mieszkańców zostało rannych – poinformował Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa (PAGD).

W regionie wileńskim zginęło w pożarach 20 osób (w tym 8 w Wilnie, 5 w rejonie wileńskim), 10 ofiar śmiertelnych w regionie poniewieskim (w tym 4 w rejonie kupiszczkim), 8 osób zginęło w regionie kowieńskim (w tym 4 w rejonie kowieńskim), 7 – w regionie

kłajpedzkim (w tym 4 w Kłajpedzie), 5 w regionie olickim (w tym 4 w rejonie olickim), 5 w regionie uciańskim (w tym 4 w rejonie ignalińskim), po 4 w regionach telszańskim i mariampolskim, po 2 w regionach tauroskim i szawelskim.

W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku, kiedy doszło do 856 pożarów, zginęło w nich 71 mieszkańców, w tym roku było mniej pożarów (o 4,5 proc.) i mniej osób zginęło w ich wyniku (o 5,6 proc.).

W tym roku strażacy uratowali z pożarów 120 mieszkańców, w tym 6 dzieci.

W miastach w ogniu zginęły 24 osoby (34 proc. ofiar śmiertelnych), a w miasteczkach i na wsiach – 43 osoby (64 proc. ofiar śmiertelnych).

W tym roku wybuchło 7 pożarów, w których zginął więcej niż jeden człowiek.

Na podst. pagd.lrv.lt

Od grudnia – zmiany w przepisach ruchu drogowego

Od 1 grudnia wejdą w życie zmiany w Przepisach Ruchu Drogowego (KET), które przewidują szereg nowości na drogach. Najważniejsze z nich to zachowanie bezpiecznej odległości podczas wyprzedzania lub omijania rowerzystów i pieszych, wprowadzony zostanie zakaz pozostawiania samochodów na drogach o wzmożonym ruchu, pojawią się też nowe znaki drogowe – poinformowało Ministerstwo Łączności.

Zachowanie bezpiecznej odległości podczas wyprzedzania lub omijania rowerzystów, kierowców rowerów silnikowych i elektrycznych pojazdów mikromobilnych oraz pieszych staje się obowiązkowe, a do tej pory

było to zalecenie. Jadąc z prędkością nie większą niż 50 km/h, obowiązkowe będzie pozostawienie co najmniej jednowymiarowego bocznego odstępu, a jadąc szybciej – co najmniej 1,5 m.

Zaostrzone będą wymogi dotyczące pozostawiania samochodów i ich przyczep. Nie będą one mogły zatrzymywać się i stać na drogach o dwóch lub więcej pasach ruchu w jednym kierunku, na których prędkość przekracza 50 km/h, z wyjątkiem wyznaczonych miejsc.

Pojawią się także nowe znaki drogowe. Znak „Mažos taršos zona” („Strefa niskiego poziomu zanieczyszczenia”) będzie oznaczać obszar miasta określony przez radę samorządową, na

którym ruch wszelkich pojazdów mechanicznych, z wyjątkiem pojazdów niezanieczyszczających środowiska, jest ograniczony lub całkowicie zabroniony.

W celu bardziej jasnego informowania uczestników ruchu drogowego, w przepisach pojawi się wpis o tym, jakie naruszenia rejestrują stacjonarne mierniki prędkości, oznaczone znakami „Automatyczna kontrola ruchu”. Nowy znak drogowy, na którym przedstawiony jest aparat fotograficzny, będzie oznaczał mierniki, rejestrujące naruszenia przepisów dotyczących prędkości, natomiast znak starego typu nie będzie rejestrował prędkości, ale inne naruszenia przepisów drogowych.

Na podst. sumin.lrv.lt

Pierwsze choinki w dużych miastach Litwy zapalą się już w listopadzie

Świąteczny nastrój już wkrótce zapanuje w dużych miastach Litwy, a pierwsze choinki mają zostać zapalone już w listopadzie.

Kowno planuje zrobić to jako pierwsze, bo już 23 listopada. Po wielu latach na Placu Jedności zapali się naturalna choinka podarowana przez mieszkankę Kowna. W tym roku symbol Bożego Narodzenia tymczasowo przenosi się w nowe miejsce w związku z przebudową Placu Ratuszowego.

W ostatni weekend listopada choinki zapalą się w pięciu dużych miastach Litwy.

Na 29 listopada zaplanowano święto zapalenia bożonarodzeniowego drzewka w Wilnie, Poniewieżu i Możejkach, na 30 listopada w Kłajpedzie i Janowie.

W Poniewieżu planowany jest montaż choinki na stelażu zbudowanej z naturalnych gałęzi jodłowych, w Możejkach, podobnie jak w zeszłym roku, zostanie udekorowana żywa choinka. Samorząd wileński z kolei nie ujawnił jeszcze, jaką choinkę podaruje mieszkańcom i gościom miasta.

Dziewiąty rok z rzędu na Placu Teatralnym w Kłajpedzie udekorowana będzie żywa choinka, w Janowie choinka ozdobiona zostanie nie tylko na placu Sąjūdisu, również na Placu Spokoju staną choinki wykonane przez miejskie instytucje i wspólnoty.

W pierwszy piątek kalendarzowej zimy, 6 grudnia, na Placu Ratuszowym zapalona zostanie choinka w Olicie, tego dnia zaświeci się także choinka w Poładze.

7 grudnia zapalone zostaną choinki w Szawlach, Ucianie, Kiejdnach i Świętej.

Na podst. madeinvilnius.lt

Skradzione w Polsce dwa luksusowe samochody odnalazły się w Wilnie

Wileńscy policjanci ujawnili wtorkowej nocy (12 listopada) w Gariunach dwa luksusowe samochody marki Lexus, które 11 listopada zostały skradzione w Polsce.

Jak poinformował Główny Komisariat Policji Okręgu Wileńskiego, 12 listopada około godz. 1.40 na parking przy ul. Gariūnų w Wilnie znaleziono dwa samochody marki Lexus NX350H (wyprodukowane w 2024 roku), które zostały skradzione w Polsce. Auta były poszukiwane przez policję polską od 11 listopada.

Ogólna wartość samochodów wynosi około 100 tysięcy euro. Wszczęto dochodzenie w sprawie nabycia lub sprzedaży mienia uzyskanego z przestępstwa.

Fot. Marlena Paszkowska

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Źdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

PROJEKT FINANSOWANY PRZEZ MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ W KONKURSIE „POLONIA I POLACY ZA GRANICĄ 2024 – WYDARZENIA I INICJATYWY POLONIJNE”.
Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

Wyznaczono dalsze kierunki współdziałania w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej

Zastępca Komendanta Głównego gen. bryg. SG Tomasz Michalski przewodniczył polskiej delegacji podczas spotkania zastępców szefów służb granicznych i szefów komórek operacyjnych Polski i Litwy odpowiedzialnych za zwalczanie nielegalnej migracji. Stronie litewskiej przewodził zastępca dowódcy Służby Ochrony Granicy Państwowej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej płk Antanas Montvydas.

Spotkanie odbyło się na Litwie w dniach 5-7 listopada i zostało zorganizowane w związku z trwającym kryzysem migracyjnym na granicy białoruskiej. W składzie polskiej delegacji znaleźli się również dyrektor Zarządu Operacyjno-Sledczego KGSG płk SG Piotr Roslaniec oraz naczelnik Wydziału VIII Zarządu Operacyjno-Sledczego KGSG pplk SG Adam Mróz.

W trakcie wizyty podsumowano współpracę pionów operacyjno-sledczych Służby Ochrony

Granicy Państwowej przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej oraz polskiej Straży Granicznej i wyznaczono dalsze kierunki współdziałania w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej. Była to również okazja do wymiany wspólnych doświadczeń w sprawach międzynarodowych, dyskutowano także o zwalczaniu organizacji nielegalnej migracji i związanych z tym zagrożeniach

na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej oraz wewnętrznej Polski i Litwy.

Polska delegacja odwiedziła również przejście graniczne Padvarionys (FS) na granicy z Białorusią w Wileńskim Okręgu Granicznym. Na miejscu zapoznana się z zasadami funkcjonowania przejścia, systemami kontroli i nadzoru oraz aktualną sytuacją geopolityczną.

Na podst. strazgraniczna.pl

Wzrost zachorowań na grypę i COVID-19

W ostatnim tygodniu wzrosła liczba przypadków grypy i infekcji grypopodobnych oraz COVID-19 – poinformowało Narodowe Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC).

W ubiegłym tygodniu (4-10 listopada) wskaźnik zapadalności na grypę, infekcje górnych dróg oddechowych oraz chorobę COVID-19 wynosił 1043,8 przypadków na 100 tys. mieszkańców. Tydzień wcześniej (28 października-3 listopada) wskaźnik ten był mniejszy i wynosił 878,1.

W zeszłym tygodniu odnotowano 166 przypadków gry-

py (tydzień wcześniej – 139), 29043 przypadki infekcji grypopodobnych (tydzień wcześniej

– 24325), 913 przypadków COVID-19 (tydzień wcześniej 878).

Najmniejszy wskaźnik zachorowań na grypę, infekcje górnych dróg oddechowych i COVID-19 odnotowano w regionie telszańskim, a najwyższy – w regionie wileńskim.

W minionym tygodniu z powodu grypy hospitalizowano 2 osoby (tydzień wcześniej 1 osoba), a z powodu COVID-19 – 72 osoby (tydzień wcześniej 50 osób). Z powodu grypy nie było zgonów, a COVID-19 było przyczyną śmierci 5 osób (w wieku ponad 79 lat).

Na podst. nvsc.lrv.lt

Polski sukces w kosmosie. Rok na orbicie satelity Intuition-1

Zbudowany przez KP Labs polski satelita Intuition-1 obchodzi rocznicę działania na orbicie. W tym czasie przesłał masę cennych informacji zgromadzonych m.in. dzięki pracującemu na pokładzie unikalnemu procesorowi do przetwarzania obrazów jeszcze w kosmosie.

11 listopada 2023 r. w kosmos wystrzelony został Intuition-1 – zbudowany przez firmę KP Labs demonstracyjny satelita, przeznaczony do hiperspektralnego obrazowania Ziemi.

Hiperspektralność oznacza, że jego instrumenty przyglądają się planecie w bardzo szerokim zakresie pasma elektromagnetycznego – dużo szerszym niż tylko np. światło widzialne. Zastosowany sensor wykorzystuje bowiem aż 192 pasma.

Jak podkreślają eksperci fir-

my, tak duża liczba informacji umożliwia precyzyjną identyfikację i analizę różnych substancji, typów roślinności, minerałów i innych materiałów na powierzchni Ziemi.

Ponadto satelita wyposażony jest w unikalny procesor – Leopard DPU, który pozwala na przetwarzanie tak uzyskiwanych

złożonych obrazów jeszcze na orbicie, z użyciem algorytmów sztucznej inteligencji. Pozwala to na znaczące zmniejszenie zużycia zasobów i ograniczenie czasu przetwarzania danych na Ziemi.

W ciągu roku swojego działania satelita okrążył Ziemię prawie 5,5 tys. razy.

Fot. KB Labs

Od niedzieli można jeździć wyłącznie na zimowych oponach

Od niedzieli mogą jeździć wyłącznie samochody z oponami zimowymi lub uniwersalnymi. Zakaz poruszania się pojazdami na oponach letnich będzie obowiązywać do 31 marca.

Przepisy ruchu drogowego stanowią, że zakaz ten nie dotyczy motorowerów, motocykli, pojazdów trójkołowych, czterokołowych oraz przyczep wyposażonych w opony letnie. Jednakże korzystanie z tych pojazdów jest zabronione, jeśli jezdnia jest pokryta śniegiem lub lodem. Przepis ten obowiązuje przez cały rok.

Przepisy stanowią, że dopuszczalna głębokość bieżnika opon zimowych wynosi 3 mm, jeśli jest mniejsza, takich opon nie można używać. Ponadto nie należy używać opon starszych niż 10 lat, a używane opony nie mogą być popękane ani posiadać wybrzuszeń.

Jak podaje Ministerstwo Środowiska, mieszkańcy mogą oddać stare opony do punktu zbiórki odpadów wielkogabarytowych, przekazać je sprzedawcom opon lub pozostawić w firmach świadczących usługi serwisowe i naprawcze.

Zdaniem ministerstwa przy wymianie opon w serwisie samochodowym można je tam zostawić. Sprzedawcy opon mają obowiązek przyjąć stare opony przekazane przez użytkownika bez konieczności dopłaty, jeżeli przekazane zużyte opony są przeznaczone do tego samego typu pojazdu i ich liczba odpowiada liczbie nowo zakupionych.

Na podst. ELTA

Od 2028 roku zakazana będzie reklama gier hazardowych

Sejm przyjął nowelizację ustawy o grach hazardowych, która zakłada zakaz większości reklam gier hazardowych.

Większość ograniczeń dotyczących reklamy gier hazardowych wejdzie w życie od lipca 2025 roku, a pozostałe – od stycznia 2028 roku. Od 2028 roku zakazane będzie rozpowszechnianie informacji o sponsorowaniu przez spółkę organizującą gry hazardowe jakichkolwiek wydarzeń, działań publicznych oraz osób fizycznych i prawnych. Po wejściu w życie wszystkich poprawek do ustawy, reklama gier hazardowych na Litwie będzie zakazana, z wyjątkiem sytuacji, gdy nazwa firmy organizującej gry hazardowe widnieje na budynku siedziby organizatora gier hazardowych. Jak wskazano, przewidziany jest okres przejściowy do końca 2027 roku, podczas którego dozwolone będzie korzystanie z reklamy, jeżeli nie zawiera ona informacji o powiązaniach technologicznych ze stroną internetową firmy bukmacherskiej. W przypadku reklamy w telewizji, radiu i Internecie, mają to być nie dłuższe niż 15 sekund emitowania, pokazane nie częściej niż trzy razy na godzinę w godzinach od 6.00 do 18.00 i nie częściej niż dwa razy na godzinę od 18.00 do 24.00. Natomiast reklama zakładów bukmacherskich zamieszczana na stronach internetowych nie może być prezentowana w wyskakujących okienkach, które zasłaniają część lub całość zawartości serwisu. Reklama zawierająca link do stron internetowych firm bukmacherskich ma nie przekraczać 20 proc. całej powierzchni reklamowej w godzinach od 6.00 do 18.00 oraz 10 proc. od 18.00 do 24.00. Zakaz reklamy nie będzie miał zastosowania również w przypadku publikowania informacji o grach hazardowych w miejscu organizowania gier hazardowych lub w publikacjach, przeznaczonych wyłącznie dla specjalistów branży hazardowej. Nowe przepisy przewidują też zniesienie wyjątków i całkowite ograniczenie możliwości gier hazardowych na automatach w kinach, na dworcach kolejowych i autobusowych, lotniskach, portach morskich oraz organizowania gier hazardowych w urzędach pocztowych. Za przyjęciem poprawek do ustawy o grach hazardowych głosowało 73 posłów, nikt nie był przeciw, jeden parlamentarzysta wstrzymał się od głosu.

Na podst. ELTA, Irs.lt

NOWINY znad Solczy

Koncert noworoczny w Centrum Kultury w Sołecznikach

Wyjątkowa okazja posłuchać wirtuoza z Włoch

W sali Centrum Kultury w Sołecznikach odbędzie się koncert noworoczny, podczas którego wystąpią: **Kwartet Čiurlionisa, solista Gianluca Littera (harmonijka ustna, Włochy) i Donatas Bagurskas (kontrabas).**

Z okazji Nowego Roku Kwartet Čiurlionisa zaprasza w podróż po najpiękniejszych muzycznych krajobrazach różnych epok – od sklepień nieba po sekretne zakamarki teatru. W podróży towarzyszyć będzie bardzo nietypowy instrument na filharmonicznej scenie – harmonijka ustna, którą do prestiżowych sal koncertowych wprowadził włoski wirtuoz Gianluca Littera. Jest on jednym z niewielu solistów na świecie wykonujących na tym instrumencie muzykę klasyczną, współczesną i jazzową.

Jego repertuar obejmuje muzykę symfoniczną i kameralną, kompozycje Gordona Jacoba, Roberta Farnona, Vaughana Williamsa, Williama Waltona, Luciano Chailly'ego, Jamesa Moody'ego i innych. W programie znajdują się utwory G. Jacoba, które dźwięczały podczas Asolo muzycznego festiwalu w Wenecji. We współpracy z brazylijskim kompozytorem i dyrygentem Gilem Jardimem, wirtuoz harmonijki ustnej pracował nad wieloma brazylijskimi projektami muzycznymi, w tym nad płytą CD z oryginalnymi kompozycjami i aranżacjami na harmonijkę ustną i orkiestrę. W 2010 roku, wraz z Orkiestrą Akademii Santa Cecilia, Littera wykonał „Immobile 2”, nową kompozycję na harmonijkę i orkiestrę napisaną dla niego przez zdobywcę „Oscara” Ennio Morricone. Utwory tych i innych kompozytorów ozdobią również świąteczny program tego niezwykłego koncertu.

Cena biletu 10 euro. Dla osób posiadających legitymację szkolną, studencką, emerycką, lub rencistką cena biletu będzie dwukrotnie mniejsza

Bilety do nabycia w Centrum Kultury w Sołecznikach tel.+370 603 14487

KONCERT NOWOROCZNY
Wystąpią:
Gianluca Littera (harmonijka ustna)
Kwartet Čiurlionisa
Donatas Bagurskas (kontrabas)

28.12.2024 godz.16.00
w Centrum Kultury w Sołecznikach

Cena biletu 10 €*
Bilety do nabycia w Centrum Kultury w Sołecznikach tel. +370 603 14487
*za legitymację szkolną, studencką, emerycką, rencistką cena biletu 5 € bez bilietal.

Stronę przygotował **Andrzej Kolosowski**

Odnaczenie prezydenta RP dla Stanisławy Woronis, mieszkanki rejonu sołecznickiego

Jest symbolem polskości

Stanisława Woronis, mieszkanka wsi Koniuchy, która przeżyła tragedię pacyfikacji wsi przez partyzantkę sowiecką w styczniu 1944 roku, została odznaczona Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej. Odnaczenie nadano za wybitne zasługi w kultywowaniu polskich tradycji narodowych oraz działalność na rzecz upamiętniania ofiar II wojny światowej.

Nadane przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę odznaczenie, w piątek, 8 listopada, Stanisławie Woronis wręczyła kierowniczka wydziału konsularnego i Polonii Ambasady RP w Wilnie, konsul Jolanta Wiśnioch.

– Bardzo niecodzienną sytuacją jest odznaczać kobietę, która ma 105 i pół lat, czyli jest niemal równolatką niepodległości Polski. Dzięki Pani Stanisławie Woronis udało się spisać historię i przywrócić prawdę o wydarzeniach w Koniuchach. Jest to osoba, która dbała o cmentarz i groby pomordowanych, jej rola jest nieprzeceniona. Dla mnie to ogromny zaszczyt w imieniu Prezydenta wręczyć Pani Stanisławie to odznaczenie – powiedziała konsul podczas wręczenia nagrody.

W ceremonii nagrodzenia uczestniczyli wicemer rejonu sołecznickiego Waldemar Śliżewski, starosta gminy gierwiskiej Paweł Kozarin, zastępca kierownika wydziału opieki społecznej i ochrony zdrowia Galina Rogoża.

– Pani Stanisława jest symbolem polskości, symbolem wytrwałości, dużej uczciwości, osobą niezmiernie gościnną, która chce dzielić się posiadaną informacją i doświadczeniem życiowym. Ce-

nymy takie osoby i zawsze cieszymy się, jeżeli otrzymują tak dostojne odznaczenia – powiedział wicemer Waldemar Śliżewski.

Pani Stanisława w czerwcu br. ukończyła 105 lat. Mimo pociętego wieku nadal interesuje się wiadomościami ze świata i zawsze pyta wnuka Walentego, co dzieje się w rejonie i na Litwie. Żałuje tylko, że nie jest już tak zwinna jak kiedyś, że teraz musi być bardziej ostrożna i uważna. Tym niemniej kobieta nie straciła poczucia humoru, optymizmu, myśli krytycznie i aktywnie komunikuje się z bliskimi i gośćmi.

– Cieszę się, że mnie nie zapominać, odwiedzić w każde urodziny. Ogromnym zaskoczeniem i zaszczytem jest dla mnie ta nagroda. Miałam ciężkie życie, po wymordowaniu wsi zostaliśmy bez dachu nad głową, potem przez wiele lat władza nazywała nas „koniuchowskimi bandytami”, niemożliwe było załatwić żadnych spraw, mąż został wywieziony na Syberię, w kolchozie płacono po 200 g zboża za dzień pracy. Tym niemniej zawsze miałam szczęście do dobrych lu-

dzi. Uratował nas żołnierz, który wskazał, żeby podczas pogromu biegliśmy w stronę rzeki, dobrzy ludzie dali nam dach nad głową. Teraz tak samo – mamy bardzo dobrego mera, nowy starosta ciągle interesuje czy mam się dobrze, pani z Wilna tak samo bardzo dobra przyjeżdża. Za nich wszystkich modłę się każdego dnia. Może dlatego tak długo żyję... – mówi pani Stanisława.

Order Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej jest nagrodą za wybitne zasługi na niwie współpracy między narodami. Order jest nadawany cudzoziemcom i zamieszkałym za granicą obywatelom polskim, którzy swoją działalnością wnieśli wybitny wkład we współpracę międzynarodową oraz współpracę łączącą Rzeczpospolitą Polską z innymi państwami i narodami.

Po wizycie i uhonorowaniu Stanisławy Woronis, konsul Jolanta Wiśnioch wraz z wicemerem rejonu Waldemarem Śliżewskim i starostą Pawłem Kozarinem udali się na miejscowy cmentarz, gdzie przy krzyżu pamięci pomordowanych mieszkańców wsi Koniuchy zapalili znicze.

Konkurs na kartkę świąteczną „Święta w Sołecznikach”

Promocja rejonu znad Solczy

Samorząd Rejonu Sołecznickiego ogłosił konkurs na kartkę bożonarodzeniową. Do udziału zapraszani są mieszkańcy rejonu niezależnie od wieku. Celem konkursu jest stworzenie świątecznego nastroju, promowanie kreatywności i zainteresowania rejonem sołecznickim.

Podstawowym warunkiem konkursu jest przedstawienie świątecznego nastroju, a także ukazanie przyrody, obiektów turystycznych, kultury bądź tradycji rejonu sołecznickiego. Najważniejsze, aby z rysunku można było zrozumieć, że pocztówka pochodzi z rejonu sołecznickiego.

Rozmiar rysunku – A4. Możliwe są również kartki z grafiką komputerową.

Prace należy dostarczyć do 21 listopada (włącznie) do gabinetu Nr 101 administracji samorządu rejonu sołecznickiego w godzinach pracy (ul. Vilniaus 49, I pię-

tro) lub przesłać na adres irena.kolosovska@salcininkai.lt

Na odwrocie rysunku lub w liście e-mail (w przypadku grafiki komputerowej) należy wskazać:

W przypadku osób pełnoletnich – imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i numer telefonu;

W przypadku dzieci i młodzieży (do 18 roku życia) – imię, na-

zawisko, placówkę oświatową, wiek oraz numer telefonu rodziców lub własny (w zależności od wieku).

Jedna osoba może zgłosić jeden rysunek.

Spośród pocztówek wybierze trzy najlepsze, które otrzymają nagrody pieniężne: I miejsce – 150 euro, II miejsce – 100 euro, III miejsce – 50 euro.

Święto Niepodległości Polski na wileńskiej Rosji

„Niepodległość jest dobrem nie tylko cennym, ale i bardzo kosztownym”

11 listopada, przypada 106. rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę. Święto Niepodległości Polski tradycyjnie zgromadziło na wileńskiej Rosji Polaków z Wileńszczyzny i rodaków z Macierzy. Podczas uroczystości przy Mauzoleum Matki i Serca Syna oddano hołd Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu – twórcy niepodległego państwa polskiego. W tym wyjątkowym dla każdego Rodaka dniu na wileńskiej Rosji było uroczyste i biało-czerwono.

Obchody tradycyjnie rozpoczęto powitaniem uczestników Sztafety Niepodległości, organizowanej przez Wileński Hufiec Maryi im. Pani Ostrobramskiej i księdza Dariusza Stańczyka. W tym roku odbyła się już 30. edycja tego patriotycznego biegu, poświęconego Świętu Niepodległości Polski.

Na uroczystości przybył chargé d'affaires RP Andrzej Dudziński, attaché obrony, wojskowy, morski i lotniczy płk Sławomir Pawlikowski, dyrektor Instytutu Polskiego Dorota Mamaj, konsul RP Jolanta Wiśnioch, kombatanek, żołnierze Wojska Polskiego, posłowie na Sejm RL, merowie, prezesi i działacze organizacji polskich na Litwie, kierownictwo i nauczyciele szkół polskich na Litwie, harcerze, rekonstruktorzy oraz przedstawiciele społeczności polskiej i litewskiej oraz goście z Polski.

Po przywitaniu wszystkich licznie zgromadzonych na wileńskiej Rosji, uroczyste odśpiewano hymny Polski oraz Litwy.

„Tak jak serce syna, Józefa Piłsudskiego spoczęło tutaj przy jego matce, tak serce każdego Polaka, również żyjącego poza gra-

nicami Polski, znajduje się przy swojej Ojczyźnie, ponieważ polskość nie jest definiowana tylko poprzez miejsce urodzenia, czy obywatelstwo” – mówił podczas uroczystości chargé d'affaires RP

ale też zbudowanie podstaw jego ekonomicznego, społecznego, infrastrukturalnego rozwoju” – mówił Dudziński.

„106 lat od tamtych wydarzeń naszym obowiązkiem jest uczyć

nia ze Wschodu, odradzającego się imperializmu rosyjskiego musimy zdać sobie sprawę, że suwerenność, niepodległość nie jest nam dana raz na zawsze i za darmo” – powiedział.

Andrzej Dudziński. Wspominając polskich patriotów, artystów, pisarzy, którym nie dane było żyć w wolnej Polsce mówił: „To właśnie ukształtowane dzięki ich przykładowi pokolenia, na czele z tak silnie związanym z Wilnem, Marszałkiem Józefem Piłsudskim, zrealizowały marzenia o niepodległości”.

„Odzyskanie niepodległości przez Naród Polski po nocy zaborów nie było jedynie zwieńczeniem starań wielu pokoleń patriotów, było także początkiem wymagającym dalszych, intensywnych działań, które obejmowały nie tylko obronę nowo powstałego państwa i ustalenie jego granic, wysiłkiem tak wojennym, jak i dyplomatycznym,

się zarówno na przykładach męstwa, konsekwencji i determinacji Ojców polskiej niepodległości, jak i na ich błędach. Byt i niepodległość II Rzeczypospolitej trwały niespełna 21 lat, a przecież trwałość jej istnienia mogła się wydawać jej ówczesnym obywatelom tak samo pewna, jak obecnie trwałość i niezawisłość naszego Państwa. Jak powiedział bowiem marszałek Piłsudski o postawach niektórych naszych rodaków: Polacy chcą niepodległości, lecz pragnęliby, aby ta niepodległość kosztowała dwa grosze i dwie krople krwi, a niepodległość jest dobrem nie tylko cennym, ale i bardzo kosztownym. Świętując dzisiaj pamiętajmy o tych słowach, wobec obecnego zagroże-

„Cytując raz jeszcze Marszałka: Każdy, kto ma usta może mówić o patriotyzmie, ale prawdziwy patriota robi coś dla swojego kraju. Warto, aby każdy z nas podjął refleksję, co powinien i może uczynić, by naszą Ojczyznę wspomóc, by zadbać o jej rozwój i bezpieczeństwo ponad podziałami politycznymi i konfliktami społecznymi.” – zaapelował.

„35 lat wolnej Polski to czas bezprecedensowych sukcesów politycznych i gospodarczych naszego kraju. Polska, podobnie jak Litwa powróciła na należne im miejsce i na powrót stała się częścią kręgu cywilizacji zachodniej, członkiem Unii Europejskiej i Sojuszu Północnoatlantyckiego. Współpraca pomiędzy

Polską, a Litwą oraz naszymi narodami osiągnęła rekordowy, wręcz strategiczny poziom w zakresie gospodarki, energetyki, infrastruktury, transportu, jak również kultury i nauki. Chciałbym przy tym wyraźnie zaznaczyć, że Państwo Polskie pamięta o żyjących tu od pokoleń Polakach, będących jednocześnie obywatelami Litwy. Wspieramy i będziemy wspierać starania o uzyskanie i poszanowanie pełni praw przysługujących Państwu w zgodzie z polsko-litewskim traktatem o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy oraz standardami Unii Europejskiej i Rady Europy” – powiedział na zakończenie.

Modlitwę za naród polski i ojczyznę odmówił proboszcz parafii pw. św. Rafała Archanioła w Wilnie, ksiądz Mirosław Grabowski. Następnie przybyłe delegacje złożyły wieńce przed Mauzoleum Matki i Serca Syna. Zabrzmiała też pieśń I Brygady Legionów Polskich, dowodzonych przez Józefa Piłsudskiego – „My, Pierwsza Brygada”, wspólnie odśpiewana przez uczestników uroczystości.

Polacy na Litwie aktywnie obchodzą Święto Niepodległości Polski. Oprócz głównej uroczystości na wileńskiej Rosji, w polskich środowiskach na całej Litwie organizowane są wystawy, koncerty i rozmaite imprezy. Z okazji 11 listopada w każdej polskiej szkole i przedszkolu na Wileńszczyźnie odbywają się apele. Przedstawiciele Związku Polaków na Litwie i Akcji Wyborczej Polaków na Litwie składają też kwiaty w miejscach pamięci narodowej na terenach oddziałów ZPL i AWPL.

Objawienia były i są nadzieją dla Narodu Polskiego

(Dokończenie ze str. 1) Warmii, gdzie została powitana przez dra Bogusława Rogalskiego, b. europośla, prezesa Zjednoczenia Chrześcijańskich Rodzin oraz sympatyków Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej.

Uczestnicy XXX Wileńskiej Sztafety Niepodległości wyjechali w czwartek, 7 listopada, spod Ostrej Bramy do Grunwaldu, by rankiem następnego dnia rozpocząć sztafetę i wystartować z pół bitwy 1410 roku. 4-dniowe zmagania ku chwale Ojczyzny i Bohaterów Niepodległości 1794 – 1918 poprowadzą wileńską młodzież trasą Grunwald – Gietrzwałd – Lidzbark Warmiński – Frombork – Wilno. Tegoroczna sztafeta poświęcona jest pamięci jednego z Ojców polskiej niepodległości Romana Dmowskiego, w 160. rocznicę jego urodzin.

W Gietrzwałdzie, miejscu Objawień Matki Bożej w 1877 roku,

które do dzisiaj wzbudza ogromne przeżycia patriotyczne i daje moc dla obrońców wiary i polskości, uczestnicy Wileńskiej Sztafety Niepodległości wzięli udział w

uroczystej Mszy św. Biegaczom bardzo się podobało!

Dr Bogusław Rogalski dał edukacyjne świadectwo dla młodzieży z Wilna i przybliżył zna-

czenie Objawień Matki Bożej dla Polski i Narodu Polskiego, a także ukazał moc i przesłanie Maryi na dziś, która przemawiała tu po polsku. Przedstawił też wielkie

swoisty dialog Maryi z polskim ludem. Objawienia to zadziwiający czas, w którym Matka Boża swoją obecnością i swoim orędziem dała Polakom nadzieję na wolność. Przesłanie gietrzwałdzkie stało się swoistym „motorem napędowym” do jeszcze gorliwszej wiary dla Polaków mieszkających na niemalże całym historycznym obszarze I Rzeczypospolitej, co pokazały niezliczone pielgrzymki ze wszystkich zaborów. W swoim orędziu Matka Boża prosiła, aby Różaniec stał się naszą codziennością, gdyż stanowi oręż, dzięki któremu możemy poprawić nie tylko własną kondycję duchową, ale również uzdrowić swoje środowisko. Objawienia w Gietrzwałdzie były i są nadzieją dla całego Narodu Polskiego. Dlatego właśnie Gietrzwałd jest iskrą, która broni Polaków, bo Niepodległość wyszła z Gietrzwałdu. Nie smućcie się, bo ja zawsze będę przy

was – te słowa wypowiedziała Maryja po polsku podczas ostatniego Objawienia w Gietrzwałdzie w 1877 roku”.

Obecni w bazylice gietrzwałdzkiej pielgrzymi byli pełni wzruszenia i zachwytu na widok młodzieży z Wilna i Wileńszczyzny. Nie brakowało łez, a nawet okazało się, że na Mszy była przypadkiem osoba urodzona w parafii Szumsk pod Wilnem, wieś Paniańska Kosina, która podzieliła się rodzinnymi wspomnieniami. Wyjazd młodzieży patriotycznej do Polski był możliwy dzięki życzliwości i wsparciu prezesa Związku Polaków na Litwie, europośla Waldemara Tomaszewskiego.

XXX Wileńska Sztafeta Niepodległości pobiegła dalej, do Wilna, w którym 11 listopada w południe dotarła na Rosję, gdzie odbyły się główne uroczystości Dnia Niepodległości Polski na Wileńszczyźnie.

Zmiany sprzeczne z prawem międzynarodowym

(Dokończenie ze str. 1)

Jak już pisaliśmy, Ministerstwo Oświaty, Nauki i Sportu poinformowało, że przygotowane poprawki do Ustawy o oświacie, po ostatecznym uzgodnieniu, zostaną przedłożone rządowi i Sejmowi. Ministra oświaty, nauki i sportu Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė oznajmiła, że „to ostatnie duże zadanie resortu oświaty przed końcem kadencji”. Jakie zmiany szykuje resort oświaty w szkołach mniejszości narodowych? W przedszkolu i „zerówce” proponuje się zwiększyć liczbę godzin nauczania w języku litewskim. Edukacja w języku litewskim od 1 września 2025 roku zostałaby wydłużona o godzinę, tak więc od przyszłego roku będzie to 6 godzin, a rok później – do 7 godzin, a od 2027 r. – do 8 godz. w tygodniu. Resort oświaty też chce, aby liczba lekcji języka litewskiego w klasach początkowych w szkołach mniejszości narodowych była taka sama, jak w litewskich szkołach. Jak podano, obecnie pierwszoklasiści w szkołach mniejszości narodowych mają 4 lekcje języka litewskiego w tygodniu, a uczniowie klas 2-4 mają 5 lekcji. Dla porównania pierwszoklasiści w szkołach litewskich mają tygodniowo 8 lekcji języka litewskiego, a uczniowie pozo-

stałych klas początkowych po 7. Kolejna propozycja jest taka, aby już od następnego roku szkolnego wszystkie przedmioty z zakresu edukacji społecznej, przyrodniczej, technologii i matematyki miały być nauczane w języku litewskim. Obec-

nie uczniowie szkół mniejszości narodowych muszą uczyć się w języku litewskim tylko historii, geografii i zagadnień obywatelskich związanych z Litwą. Ministerstwo proponuje też, by na wniosek rodziców w szkołach

społecznictwem, stworzą bardziej przychylne warunki do lepszego opanowania języka państwowego, co otwiera więcej możliwości do nauki, studiowania i kariery” – powiedziała cytowana w komunikacie ministra oświaty.

Przedstawiciele polskiej społeczności z wielkim niepokojem zareagowali na proponowane zmiany. Jak powiedziała w rozmowie z naszym portalem posłanka na Sejm Rita Tamašunienė, odbiera ona telefony od zaniepokojonych nauczycieli i rodziców. „Jeżeli proponowane przez resort zmiany będą dalej przepychane, to nie wykluczamy zwrócenia się do sądu, organizacji międzynarodowych – mówiła. – Władze nie mogą na siłę wprowadzać zmian. Bo to rodzice wybierają szkołę dla swego dziecka. To ich wybór, jeśli podejmują decyzję kształcić swoje dzieci w ojczystym języku”.

Na Litwie od wielu lat trwa niszczenie szkolnictwa w językach mniejszości narodowych pod przykrywką integracji i wciąż wdrażanych reform. Odchodzący rząd konserwatystów i liberalistów ukierunkowanie dążył do obniżania statusu języka ojczystego w szkołach mniejszości narodowych. Zaledwie ponad pół roku temu Związek Polaków na Litwie zorganizował w Wilnie wiec w obronie tradycyjnego modelu szkół mniejszości narodowych na Litwie, reagując na rozważane przez resort oświaty zmiany w szkołach mniejszości narodowych. Na manifestację przyszedł trzy tysiące ludzi, którzy wyrazili swój protest wobec niszczenia szkolnictwa w języku ojczystym i asymilacji.

nie uczniowie szkół mniejszości narodowych muszą uczyć się w języku litewskim tylko historii, geografii i zagadnień obywatelskich związanych z Litwą. Ministerstwo proponuje też, by na wniosek rodziców w szkołach

społecznictwem, stworzą bardziej przychylne warunki do lepszego opanowania języka państwowego, co otwiera więcej możliwości do nauki, studiowania i kariery” – powiedziała cytowana w komunikacie ministra oświaty.

„Dzwonią do mnie zaniepokojeni nauczyciele i rodzice, którzy obawiają się o przyszłość polskich szkół. Bo propozycje resortu oświaty zmieniają sens szkolnictwa w języku mniejszości narodowych. Jeżeli zostaną zre-

„Pusta jak wydmuszka”

(Dokończenie ze str. 1)

Za przyjęciem ustawy głosowało 67 posłów, 4 wstrzymało się od głosu, nikt nie był przeciw. Ustawa zawiera definicję osoby, która należy do mniejszości narodowej. Jest to obywatel Litwy, który ma odmienną tożsamość narodową od tożsamości większości narodowej w kraju i pragnie ją pielęgnować. Ustawa stanowi, że każda osoba należąca do mniejszości narodowej ma prawo do swobodnego i nieograniczonego posługiwania się swoim językiem w życiu prywatnym i publicznym, w mowie i na piśmie. Nowy dokument zakłada, że nikogo nie można zmusić do udowodnienia przynależności do mniejszości narodowej, do publicznego ujawnienia swojej tożsamości narodowej ani do wyrażenia się przynależności do mniejszości narodowej. Ustawa przyznaje mniejszościom narodowym prawo do nauki w języku ojczystym lub języka mniejszości narodowej w szkołach ogólnokształcących i pozaformalnych. Nowy dokument mówi także o realizacji praw obywatelskich i politycznych oraz wolności mniejszości narodowych. Ustawa przyznaje osobom należącym do mniejszości narodowych prawo do zrzeszania się w orga-

nizacjach, zakładania stowarzyszeń i organizacji politycznych. Nowa ustawa przewiduje powołanie Rady Mniejszości Narodowych. Ma to być kolegialna instytucja doradcza, przedstawiająca propozycje instytucji upoważnionej przez Rząd, odpowiedzialnej za realizację polityki mniejszości narodowych, instytucjom państwowym i samorządowym. W skład Rady mają wchodzić przedstawiciele organizacji zrzeszających mniejszości narodowe, organizacji pozarządowych. Główne zadanie Rady – monitorowanie przestrzegania praw mniejszości narodowych oraz doradzanie w sprawach związanych z ich ochroną i rozwojem. Ustawa zwraca także uwagę na historyczne mniejszości narodowe, które „są zagrożone i nie mają własnej historycznej ojczyzny”. Dokument stanowi, że historyczne mniejszości narodowe mają prawo do przetrwania i zachowania swojej kultury, tradycji, zwyczajów i języka. Nowa ustawa o mniejszościach narodowych miała być przyjęta już dwa tygodnie temu, ale wtedy nie udało się tego zrobić, bo zabrakło głosów do jej przyjęcia. Rita Tamašunienė, posłanka na Sejm reprezentująca Akcję Wyborczą Polaków na Litwie-Zwią-

zek Chrześcijańskich Rodzin już wtedy podkreśliła, że nie będzie głosować za przyjęciem tej ustawy, bo dokument niczego nie reguluje, jest pusty jak wydmuszka, nie zawiera konkretów. „Chciałam, żeby ta ustawa służyła mniejszościom narodowym, ale nie mogę na nią głosować. Nie decyduje ona o niczym poza definicją mniejszości narodowej. To smutne, że łamane są międzynarodowe umowy i konwencje. (...)” – mówiła w Sejmie Tamašunienė. Podkreśliła, że ustawa mniejszości narodowych jest potrzebna, ale nie w obecnie proponowanej po-

staci, gdyż „nie rozwiązuje problemów mniejszości narodowych”. Należy tu podkreślić, że na wcześniejszych stadiach rozpatrywania bezwartościowego projektu ustawy o mniejszościach narodowych, zgłoszonej przez ministrem sprawiedliwości Ewelinę Dobrowolską, Sejm nie poparł ani jednej propozycji, przedstawionej przez Ritę Tamašunienė i jej kolegę z ławy poselskiej Czesława Olszewskiego. Wnosili oni między innymi propozycje dotyczące używania języka mniejszości narodowych w urzędach, możliwości zapisywania nazw miej-

scowości i ulic obok języka państwowego w języku mniejszości narodowych na terenach, zwarcie zamieszkałych przez mniejszość narodową, także pisowni imion i nazwisk mniejszości narodowych w paszportach. Zabiegali też o to, aby ustawa zabraniała asymilacji mniejszości narodowej wbrew jej woli, ale ta propozycja również nie zyskała poparcia. Przypominamy, że przyjęta w 1989 roku ustawa o mniejszościach narodowych przestała działać od 2010 roku. Nowa ustawa o mniejszościach narodowych wejdzie w życie 1 stycznia 2025 roku.

W stolicy

W Wilnie w tym roku porządkowanych jest 19 przestrzeni

Jeszcze nigdy przestrzenie publiczne w Wilnie nie były tak intensywnie porządkowane i zagospodarowywane. Duże zmiany zachodzą nie tylko w centrum miasta, gdzie ukończono porządkowanie skweru Žemaitės, natomiast w Zamecz-

nawianie jeszcze dwóch przestrzeni publicznych. Ukończone zostaną do 2026 roku. W nadchodzącym roku samorząd planuje rozpoczęcie odnawiania kolejnych co najmniej 13 przestrzeni.

Tam, gdzie zachodzą największe zmiany w przestrzeniach pu-

wypoczynku z siłownią plenerową i ogrodami sąsiedzkimi, z których będą mogli korzystać miejscowi mieszkańcy.

Jeszcze do końca bieżącego roku mają się rozpocząć prace w przestrzeni publicznej w Wirszuliskach – przy ul. Juozo Rut-

ku otwarto dla mieszkańców skwer Mažosios Lietuvos, a mieszkańcy Grzegorzewa cieszą się z nowej przestrzeni przy kościele pw. Ducha Świętego.

Nowe przestrzenie urządzone na Antokolu – przy ul. Kuosų, w Kolonii Wileńskiej – przy ul. Judodasis kelias. Oddano do użytku pl. Šnipiškį i przestrzeń publiczną przy ul. Linkmenų. Latem tego roku otwarto dla mieszkańców Ogród Luterański. W tym roku odnowionych zostanie 17 przestrzeni publicznych, odnawianie dwóch kolejnych przestrzeni ukończone zostanie w przyszłym roku. W tym roku rozpoczęto od-

nowianie jeszcze dwóch przestrzeni publicznych, do sporządzania projektów przyczyniają się również miejscowi mieszkańcy – odbywają się organizowane przez samorząd warsztaty twórcze oraz spotkania, podczas których mieszkańcy dyskutują nad tym, jak mają wyglądać przestrzenie, co ma się w nich znaleźć.

Jeszcze w tym roku rozpoczną się prace porządkowe w skwerze o powierzchni 1,2 ha na Nowym Mieście przy ulicach Tūkstantmečio i S. Dariaus ir S. Girėno. Na terytorium tym urządzona zostanie promenada, ścieżki, przestrzeń spokojnego wypoczynku i strefa aktywnego

kausko. W nadchodzącym roku rozpocznie się porządkowanie przestrzeni publicznych na Nowym Mieście – przy ul. Naugarduko 47, na Nowym Świecie – między ulicami Pelesos i Liepkalnio, w Karolinkach – przy ul. A. J. Povilaičio i przy ul. J. Maciulevičiaus, w Werkach – przy ul. Maumedžio, w Żyrmunach – między blokami mieszkalnymi przy ul. Žirmūnų 111 B oraz przy ul. S. Žukausko, w Tarandzie – między ulicami Bendorių i Raisteniškių.

W Werkach w nadchodzącym roku zaplanowano uporządkowanie parku Jomanto i parku przy stawie w Jerolimce.

„Grinda” rozpoczęła pełnowymiarowe prace z zakresu utrzymania czystości na wileńskiej starówce

Przedsiębiorstwo „Grinda” 1 listopada rozpoczęło pełnowymiarowe prace z zakresu utrzymania czystości na wileńskiej starówce. Na powierzchni około 89 hektarów spółka będzie zbieranie i zmiatanie śmieci, grabienie liści, pracownicy przedsiębiorstwa będą też utrzymywali czystość na przystankach komunikacyjnych, zbierali gałęzie drzew, opróżniali kosze na śmieci, usuwali śnieg i lód oraz wykonywali inne czynności.

Wicemercer Wilna Andrius Grigonis podkreśla, że starówka jest

reprezentacyjną częścią miasta, wobec której stawiane są najwyższe standardy utrzymywania czystości. „Często na podstawie starówki tworzone jest wrażenie o samym mieście, dlatego wobec „Grindy” stawiane są najwyższe standardy. Spółka posiada wieloletnie doświadczenie z zakresu utrzymywania czystości w mieście” – zaznacza A. Grigonis.

„Do utrzymywania czystości ma się również przyczynić współpraca z lokalnymi wspólnotami, dlatego zapraszam mieszkańców starówki oraz osoby ją odwiedza-

jące do współpracy i zgłaszania miejsc, które wymagają dodatkowej uwagi, byśmy wszyscy razem sprawili, że starówka wileńska stanie się jeszcze piękniejsza. Uwagi należy zgłosić pod nr telefonu służby awaryjnej 1355 lub na adres mailowy 1355@grinda.lt” – zachęca dyrektor generalny „Grindy” Jonas Davidavičius.

„Grinda” szykuje się do sezonu zimowego. Z wykorzystaniem danych ze stacji meteorologicznych obserwowane będą zmiany temperatury, by móc operatywnie na nie reagować.

Poszukiwany będzie najemca stajni

Rada Samorządu m. Wilna przyjęła decyzję o wynajmie dawnej stajni dworskiej w Parku Regionalnym w Kolonii Wileńskiej (ul. Pūčkorių 5A). Przyszli najemcy mają zapewnić, że budynek wykorzystywany będzie do działalności kulturalnej, prozdrowotnej, sportowej lub rekreacyjnej.

Budynek o powierzchni 119,28 m kw. wynajęty zostanie na pięć lat w drodze przetargu publicznego. Wstępna miesięczna cena wynajmu jednego metra kwadratowego – 1,52 euro, nie mniej jednak niż 182 euro miesięcznie za całą wynajmowaną powierzchnię. Jest to ulgowa cena wynajmu, najemca bowiem zobowiąże się do współpracy z Dyrekcją Parków Regionalnych w Kolonii Wileńskiej i w Werkach w ramach prowadzenia wspólnych działalności edukacyjnych. Powinien będzie również zapewnić, że w wynajmowanym przez niego budynku nie będą prowadzone działalności zakazane, niepożądane lub niezgodnione z dyrekcją parków.

„Stajnia ta mieści się w bardzo malowniczym miejscu – w Parku Regionalnym Kolonii Wileńskiej, nieopodal klifu Puszkarnia. W budynku tym miałyby się odbywać zajęcia edukacyjne, rekreacyjne, promowana będzie hodowla koni” – o tym, jak wyobraża sobie przeznaczenie tego budynku mówiła dyrektorka Dyrekcji Parków Regionalnych w Kolonii Wileńskiej i Werkach Jolanta Radžiūnienė.

Obecnie budynek na zasadzie prawa własności należy do Samorządu m. Wilna. Na zasadzie użyczenia zarządza nim Dyrekcja Parków Regionalnych w Kolonii Wileńskiej i w Werkach. Dotychczas budynek ten służył jako stajnia. Przez pewien czas trzymano konie, świadczone usługi jeździeckie. Z budynku korzystała spółka „Tobulus žirgas”. Obecnie budynek stoi pusty. Konkurs na wynajem ogłoszony zostanie w najbliższym czasie.

Niezbędne decyzje

Rada Samorządu m. Wilna ustaliła dwa miejsca w Wilnie, w których będzie obowiązywał zakaz handlu alkoholem i podjęła decyzję o niewydaniu działającym w Solenikach i Nowej Wilejce przedsiębiorstwom licencji na prowadzenie detalicznego handlu napojami alkoholowymi.

Decyzja Rady o niewydaniu dwóm przedsiębiorstwom licencji na handel detaliczny napojami alkoholowymi o zawartości alkoholu etylowego do 15 proc. w okresie wypoczynkowo-turystycznym została podjęta po uwzględnieniu sytuacji w plenerowych barach-kawiarniach w Solenikach (ul. Vaikų 1) i w Nowej Wilejce (ul. Genių 19).

„W sąsiedztwie obu barów-kawiarni rejestrowane są przypadki, które wyraźnie ilustrują, że niebezpieczne otoczenie jest nie tylko wewnątrz tych placówek. W barach-kawiarniach i ich otoczeniu stwierdzane są nie tylko przypadki przekraczania poziomu hałasu, ale też przypadki przemocy, kradzieży i innych niewłaściwych zachowań, a miejsca te przyciągają mieszkańców również spoza tych starostw. Decyzja o niewydawaniu licencji nie jest częsta w samorządzie, w skomplikowanych sytuacjach decyzje takie są jednak konieczne” – mówi wicemercer Wilna Simona Bieliūnė. Oprócz tego w miejscach tych zakazany będzie handel jakimkolwiek alkoholem.

Prawa do wyznaczania miejsc i/lub terytoriów, w których w celu zapewnienia porządku publicznego i bezpieczeństwa publicznego, radom samorządów udziela Ustawa Republiki Litewskiej o kontroli alkoholu. Z przysługującego mu prawa Samorząd m. Wilna skorzystał po raz pierwszy.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 14 listopada	Piątek 15 listopada	Sobota 16 listopada	Niedziela 17 listopada	Poniedziałek 18 listopada	Wtorek 19 listopada	Środa 20 listopada
3°C	5°C	7°C	6°C	5°C	5°C	5°C
1°C	3°C	4°C	4°C	2°C	3°C	3°C
Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:		Księżyc:
XI 09		XI 15		XI 23		XII 01

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 14 listopada Światowy Dzień Walki z Cukrzycą

Słońce: wsch. – 7.48, zach. – 16.17
Długość dnia – 8 godz. 29 min.

Agaty, Emila, Judyty, Wincentego

Piątek, 15 listopada

Słońce: wsch. – 7.50, zach. – 16.14
Długość dnia – 8 godz. 26 min.

Alberta, Artura, Leopolda, Roberta

Sobota, 16 listopada

NMP Ostrobramskiej

Słońce: wsch. – 7.52, zach. – 16.14

Długość dnia – 8 godz. 22 min.

Agnieszki, Edmunda, Gertrudy,

Małgorzaty, Marka

Niedziela, 17 listopada

Międzynarodowy Dzień Studentów

Światowy Dzień Ubogich

Słońce: wsch. – 7.53, zach. – 16.13
Długość dnia – 8 godz. 20 min.

Elżbiety, Grzegorza, Salomei, Walerego

Poniedziałek, 18 listopada

Słońce: wsch. – 7.55, zach. – 16.11

Długość dnia – 8 godz. 16 min.

Anieli, Filipiny, Karoliny, Romana

Wtorek, 19 listopada

Międzynarodowy Dzień Mężczyzn

Słońce: wsch. – 7.57, zach. – 16.10

Długość dnia – 8 godz. 12 min.

Elżbiety, Felicjana, Maksyma,

Matyldy

Środa, 20 listopada

Światowy Dzień Filozofii

Słońce: wsch. – 7.59, zach. – 16.08

Długość dnia – 8 godz. 09 min.

Anatola, Edmunda, Feliksa, Rafała

14 LISTOPADA

1948 – urodził się król Anglii Karol III (Charles Philip Arthur George).

1953 – została zatwierdzona flaga NATO.

15 LISTOPADA

1923 – przy USB w Wilnie powstał Akademicki Klub Włóczęgów Wileńskich, inicjator Wacław Korabiewicz.

1943 – Reichsführer H. Himmler postanowił, że Cyganie i „częściowi Cyganie” mają być traktowani tak samo jak Żydzi (Porajmos – Pochłonięcie).

16 LISTOPADA

1943 – po 3 dniach walk Niemcy pokonali siły brytyjsko-włoskie w bitwie o Leros, opanowali archipelag Dodekanez (ob. Grecja); ostatnia większa porażka armii brytyjskiej podczas wojny (ostatnia kampania wygrana przez Niemcy).

1973 – zmarł Florian Piotrowski, lekarz, chirurg, pionier polskiej służby zdrowia w powojennym Olsztynie (ur. 1898); absolwent USB, przed wojną lekarz w Wilnie.

1988 – Rada Najwyższa Estońskiej SRR jako pierwsza w ZSRR uchwaliła deklarację suwerenności.

17 LISTOPADA

273 – zmarł bp Neocezarii (ob. Niksar, Turcja) Grzegorz Cudotwórca, święty katolicki, ormiański, koptyjski i prawosławny (ur. 213).

2013 – zmarła Doris May Les-

ing, brytyjska pisarka, Nagroda Nobla z 2007 (ur. 1919); najstarsza osoba nagrodzona literackim Noblem.

18 LISTOPADA

1918 – Lotwa (Rada Narodowa - Tautas Padome) ogłosiła niepodległość (od Rosji).

1923 – urodził się Alan Shepard, pierwszy amerykański astronauta (1961, drugi na świecie) (zm. 1998).

19 LISTOPADA

1918 – ppłk Michał Tadeusz Karaszewicz-Tokarzewski zorganizował odsiecz dla walczącego Lwowa – zaledwie 1,5 tys. żołnierzy; przy wsparciu Orląt Lwowskich, pokonali Ukraińców, całkowicie wypierając ich z miasta 22 XI.

1938 – urodził się Ted Turner (jako Robert Edward Turner III), amerykański przedsiębiorca, twórca koncernu medialnego Turner Broadcasting System (m. in. CNN), współwłaściciel „Times”.

20 LISTOPADA

1923 – urodził się Leon Łukasiewicz, pionier informatyki w Polsce, prof. Politechniki, twórca Analizatora Równań Różniczkowych, komputerów cyfrowych XYZ (1958), ZAM (1960) (zm. 2013).

1998 – zmarł Marian Brandys, znany pisarz, autor książek o tematyce historycznej (Koniec świata szwależerów) (ur. 1912).

– został wyniesiona na orbitę Zaria, pierwszy moduł Międzynarodowej Stacji Kosmicznej (ISS).

WI. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

50-lecie odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie

Uroczystym zwieńczeniem obchodów Jubileuszu 50-lecia odbudowy Zamku było otwarcie Sali Tronowej, która po dekadach intensywnych prac konserwatorskich i rekonstrukcyjnych odzyskała dawny blask i jest już dostępna dla odwiedzających.

Sala Tronowa wchodzi w skład Apartamentu Wielkiego – wewnątrz reprezentacyjnych, którym ostateczny kształt nadał ostatni król Polski Stanisław August Poniatowski. Zgodnie ze stylem klasycystycznym wyróżnia się umiarem i elegancją, zachowując jednocześnie podkreślające królewski splendor bogactwo dekoracji.

Wyjątkowe dekoracje sala ta zyskała w 1786 roku, gdy król Stanisław August Poniatowski zamówił arcydzieło hafciarskiego kunsztu w lyońskiej manufakturze CamillePernon & Cie, dostarczającej na dwory królewskie całej Europy luksusowe jedwabie i hafty. Realizację zamówienia nadzorował nadworny malarz Marcello Bacciarelli. Na główny element zdobień wybrano 86 haftowanych srebrną nicią orłów – symboli państwowej władzy, które ozdobiły oprawę królewskiego tronu. Rozmieszczono je regularnie na całej powierzchni

zaplecka i podniebia baldachimu tronu, obitych ciemnokarmazynowym aksamitem.

Po upadku Rzeczypospolitej orły zostały przemalowane na czarne. Odczyszczono je w okresie Księstwa Warszawskiego. W 1831 roku trafiły do Moskwy. Na mocy postanowień traktatu ryskiego wróciły jednak do Zamku. W październiku 1939 roku zostały zrabowane przez Niemców. Ich poszukiwania rozpoczęły się już w momencie podjęcia decyzji o odbudowie Zamku Królewskiego. W 1991 r. na Zamek wrócił jeden orzeł, podarowany przez Zygmunta Nagórskiego, który odnalazł go i odkupił od kolejnych już właścicieli.

Rozpisane na etapy prace re-

konstrukcyjne zmierzające do odtworzenia dekoracji hafciarskiej Sali Tronowej rozpoczęły się w 1993 roku, a w 1995 roku 59 orłów wróciło na zaplecek. Pozostałą część dekoracji wykonano jedynie prowizorycznie. Obecnie zakończony etap prac objął montaż haftowanych orłów na podniebiu baldachimu, rekonstrukcję lambreklinów z chwostami i rozetami.

Z okazji Jubileuszu, 28 zasłużonych pracowników Zamku Królewskiego otrzymało odznaczenia państwowe i ministerialne, które wręczyła Hanna Wróblewska, ministra kultury i dziedzictwa narodowego.

MKiDN

Fot. Danuta Matloch/MKiDN

ŚMIECH NA ZDROWIE

Mama woła dziecko na podwórku:

– Jaaaaaaaaaaaaaasiu do doooooomu!

– A co? Spać mi się chce?

– Nie! Głodny jesteś!

◆ ◆ ◆ ◆

Kapral szkoli szeregowców:

– Woda wrze w temperaturze 90 stopni.

– Anas uczono w szkole, że woda wrze w temperaturze 100 stopni!

– Niemożliwe! – mówi kapral sprawdzając coś w swoim notesie.

– Tak, macie rację. Woda wrze w temperaturze 100 stopni, a 90 stopni to kąt prosty!

◆ ◆ ◆ ◆

Małżonkowie zgasił światło i położyli się do łóżka.

– Bądź raz czuły – prosi żona – i powiedz mi przed snem coś miłego... Na przykład: kochanie moje najśłodziej!

– Kochanie moje najśłodziej.

– Powiedz jeszcze: mój najdroższy skarbie!

– Mój najdroższy skarbie.

– A teraz wymyśl coś sam.

– Dobranoc, Krystyna!

◆ ◆ ◆ ◆

Sędzia pyta oskarżoną:

– Czy przyznaje się pani do

postrzelenia swego męża, gdy ten oglądał mecz?

– Tak. Przyznaję się.

– Czy może pamięta pani jakie były jego ostatnie słowa?

– Oczywiście. Wołał: „No dalej, strzelaj!”

◆ ◆ ◆ ◆

Było sobie dwóch matematyków – kobieta i mężczyzna. Jedzą kolację przy świecach i nagle mężczyzna się pyta:

– Myślisz o tym samym co ja?

– Tak...

– I ile ci wyszło?

◆ ◆ ◆ ◆

Idzie trzech wariatów po torach kolejowych.

– O, jakie te schody płaskie!

– O, jaka ta poręcz niska!

– Nie przejmujcie się, winda już jedzie!

◆ ◆ ◆ ◆

– Jeśli jesteś taka sławna, to czemu zawsze na koncercie sala jest w połowie pusta?

– Jaka pusta?! Sprzedaje się dwa razy więcej biletów niż miejsc!

– No, ale twoje płyty się nie sprzedają...

– Jak nie? Mam dwie złote płyty i trzy platynowe... co z ciebie za

fan, że tego nie wiesz?!

– Ja nie fan, ja ze skarbówki.

◆ ◆ ◆ ◆

Porucznik pyta szeregowca podczas szkolenia:

– Stoisz na warcie i widzisz, że zaczynają palić się koszary. Co robisz?

– Wydaję komendę.

– Dobrze. Jaką?

– „Przerwać ogień!”

◆ ◆ ◆ ◆

– No, córeczko, pokażmy, jak się ładnie nauczyłaś nazw miesięcy:

– Sty...?

– Czeń!

– Lu...?

– Ty!

– A dalej sama!

– Rzecz, cień, aj, wiec, piec, pień, sień, nik, pad i dzień!

◆ ◆ ◆ ◆

Szczyt wojskowej głupoty?

Włożyć helm na lewą stronę.

